

Datum
2019-12-16

Diarie nr
5.0-1901-0665

Ert datum
2019-09-30

Er beteckning
Fi2019/01291/SPN

Vår referens
Kerstin Konitzer

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

YTTRANDE

Nationellt tillgängliggörande av digitala detaljplaner – delrapport i uppdraget att verka för en smartare samhällsbyggnadsprocess

Statens geotekniska institut (SGI) har av Finansdepartementet beretts möjlighet att lämna synpunkter på delrapporten "Nationellt tillgängliggörande av digitala detaljplaner – delrapport i uppdraget att verka för en smartare samhällsbyggnadsprocess". Synpunkter lämnas på frågor som rör SGI:s verksamhetsområden, vilket i sammanhanget betyder geotekniska och miljötekniska frågor kopplat till miljö, hälsa, säkerhet och ett långsiktigt hållbart markbyggande.

SGI är en förvaltningsmyndighet och ett forskningsinstitut med övergripande ansvar för geotekniska och miljögeotekniska frågor. Myndigheten ska vara pådrivande i frågor som syftar till en säker, ekonomisk och miljöanpassad samhällsutveckling inom det geotekniska området. SGI ska bidra till en effektivare plan- och byggprocess samt minska risken för ras, skred och stranderosion.

SGI:s verksamhetsområden innefattar bland annat fysisk planering och klimatanpassning, grundläggning och förstärkning, samt föroreningsspridning i jord, berg och vatten. Särskilda myndighetsuppgifter gäller för geotekniska säkerhetsfrågor som rör ras, skred och stranderosion, och myndigheten har också ansvar för forskning och kunskapsutveckling inom sanering av förorenade områden.

Synpunkter

Vikten av nationell tillgång till standardiserad information

Nationell tillgång till standardiserad information är grunden för både digitaliseringen och för en smartare samhällsbyggnadsprocess. Lantmäteriet har till regeringen lämnat en plan för hur en nationell plattform för tillgängliggörande av geodata ska kunna finnas på plats från 2021. Att den infrastruktur för nationellt tillgängliggörande av digitala detaljplaner som Lantmäteriet föreslår i rubricerad rapport, ska utgöra en del av den nationella infrastrukturen för geodata bedömer SGI som centralt. För att uppnå en obruten digital samhällsbyggnadsprocess krävs att geodata och annan samhällsviktig information är enkelt åtkomlig via maskingränssnitt för integrering i verksamhetssystem och processer.

Digitala detaljplaner för ett smartare samhällsbyggande

SGI anser i likhet med Lantmäteriet att digitala detaljplaner är grunden för ett smartare samhällsbyggande och kortare planprocesser. Alla detaljplaner i Sverige behöver finnas tillgängliga digitalt så att byggande kan ske snabbare och enklare. SGI bedömer att myndighetens eget arbete som berör geotekniska säkerhetsfrågor i kommunernas detaljplaner skulle underlättas om detaljplaner görs tillgängliga i ett standardiserat digitalt format på en nationell plattform där informationen ständigt är uppdaterad och åtkomlig.

SGI stödjer förslaget att kommuner ska ha en skyldighet att delta i den nationella infrastrukturen och vara informationsansvariga för detaljplaner enligt lagen och förordningen om geografisk miljöinformation. Att i det här skedet avgränsa skyldigheten till detaljplaner som redan är digitala idag är bra för att få en första skalbar modell på plats. På sikt behöver förstås både nya och befintliga planer ingå.

Digitala detaljplaner och datavårdskap

SGI anser att det är viktigt att det går att koppla de digitala detaljplanerna med planbeskrivningar till de utredningar som gjorts för att undersöka markens lämplighet avseende geoteknik (ras, skred och erosion) och markmiljö i planeringsskedet. Det ger förutsättningar för att undersökningar genomförda i planprocessen följer med i senare skeden vid bygglovgivning och projektering. Nuvarande utformning av detaljplaner förutsätter många gånger att de geotekniska markutredningar som tas fram i detaljplaneskedet kan läsas tillsammans med planen för att det ska vara möjligt att förstå under vilka förutsättningar marken är lämplig att bebygga. SGI poängterar därför betydelsen av att de markutredningar som tas fram i detaljplaneskedet lagras digitalt och görs tillgängliga i förhållande till de digitala detaljplanerna.

Ett nationellt datavårdskap för geoteknisk information utreddes inom Lantmäteriets regeringsuppdrag Nationellt tillgängliggörande av alla geodata inom samhällsbyggnadsprocessen. Utredningen delredovisades till Finansdepartementet i april 2019 (delrapport 4b.1) då även förutsättningarna för att hantera detaljplan med planbeskrivning inom ett datavårdskap utreddes. Rapporten beskriver betydelsen av att den nationella infrastrukturen för geodata byggs på ett ändamålsenligt sätt för en effektiv samhällsbyggnadsprocess. Den nationella plattformen för geodata planeras bli en anknytningspunkt för konsumenter att enkelt nå informationen. Informationen ska dock ägas och förvaltas av utpekad informationssägare medan plattformen möjliggör att informationen nås från en punkt, alltså att den hämtas vid källan/"ett-registerprincipen". SGI anser det vara viktigt att utveckla de nationella datavårdskap som är starkt kopplade till detaljplaner parallellt och i nära samarbete med berörda intressenter.

Stöd till nationellt tillgängliggörande av detaljplaner

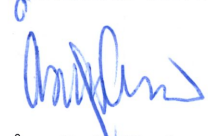
För att få en effektiv framdrift i arbetet med en digital samhällsbyggnadsprocess ser SGI fördelar med Lantmäteriets förslag att avlasta kommunerna i arbetet med att tillgängliggöra de digitala detaljplanerna genom att kunna utföra ovan nämnda skyldighet åt kommunerna för deras räkning. Att staten, genom Lantmäteriet, ser till att de informationsansvariga (kommunerna) får den hjälp som behövs för att ett nationellt tillgängliggörande av detaljplaner ska bli möjligt bedömer SGI som nödvändigt.

SGI ser fram emot den fortsatta utvecklingen för en digital samhällsbyggnadsprocess med de fördelar och möjligheter som det innebär.

Beslut

Beslut i detta ärende har tagits av generaldirektör Åsa-Britt Karlsson efter föredragning av strateg Kerstin Konitzer som handlagt ärendet tillsammans med enhetschef Maria Kristensson.

STATENS GEOTEKNISKA INSTITUT

Åsa-Britt Karlsson

Kerstin Konitzer